

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 364)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/350)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

26.4.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

1/811 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-818/02312

2.1.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 26.12.1994 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GEREKÇE

Malumları olduğu üzere, Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti arasında tarihten kaynaklanan özel bağlar bulunmaktadır. İki ülke arasındaki ilişkiler ve işbirliği, bu özel bağlardan da kuvvet alarak, Kazakistan'ın bağımsızlığından sonra büyük bir gelişme kaydetmiştir. Türkiye, Kazakistan'a, bağımsızlığının ve egemenliğinin güçlendirilmesinde, millî devlet olarak yapılanmasında yardım ve destek sağlamaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye, millî ordusunu oluşturma gayretlerinde Kazakistan'a katkıda bulunmak ve Kazakistan ile arasında mevcut kardeşlik ve işbirliği ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve savunma alanını da kapsayacak şekilde çeşitlendirilmesi arzusuyla 8 Ağustos 1994 tarihinde Almatı'da "Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması" nı akdetmiştir.

Anlaşmanın amacı, iki ülke arasında askerî eğitim, teknik ve savunma sanayii alanlarında işbirliği tesis ve icra etmektir.

ANLAŞMANIN MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Anlaşmanın Türkiye ile Kazakistan arasında askerî eğitim, teknik, bilimsel ve savunma sanayii alanlarında işbirliğini tesis etme amacı taşıdığı belirtilmektedir.

Madde 2. – Anlaşmada öngörülen faaliyetlerin esas ve ilkelerinin kapsadığı alanı tanımlamaktadır.

Madde 3. – Anlaşmada yer alan terimler tanımlanmaktadır.

Madde 4. – Anlaşma çerçevesinde işbirliği yapılacak alanlar tanımlanmaktadır.

Madde 5. – Tarafların, askerî bilgilerin güvenliğine ilişkin taahhütlerini belirlemektedir.

Madde 6. – Anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasını teminen, Tarafların oluşturacakları Karma Komisyonun ve Komisyon bünyesinde oluşturulacak Teknik Heyetlerin terkip ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemeler belirtilmektedir.

Madde 7. – Tarafların, zarar/ziyan ve tazminat taleplerine ilişkin hukukî hususlar belirtilmektedir.

Madde 8. – Anlaşmanın yorum ve uygulanmasından dolayı ortaya çıkabilecek uyuşmazlığın çözümünde ve Anlaşmanın sona erdirilmesinde izlenecek yol belirtilmektedir.

Madde 9. – Tarafların, diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütleri kaydolunmaktadır.

Madde 10. – Taraflardan birinin, Anlaşmanın tadilini veya gözden geçirilmesini önermesi halinde izlenecek yol açıklanmaktadır.

Madde 11. – Anlaşmanın sona erdirilmesi için izlenecek usuller belirtilmektedir.

Madde 12. – Anlaşmanın yürürlüğe girişi belirlenmekte ve her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Kazakça, Rusça ve İngilizce dillerinde tanzim edildiği kaydedilmektedir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 11350

Karar No. : 13

25.6.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 3.6.1996 tarihinde tali olarak Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 20.6.1996 tarihli 5 inci Birleşiminde, Millî Savunma Bakanı Mahmut Oltan Sungurlu ile bu Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşüldü.

Anlaşma ile iki ülke arasında askerî eğitim, teknik ve savunma sanayii alanlarında işbirliği tesis ve icra edilmesi öngörülmektedir.

Komisyonumuz gerekçesini ve anlaşma metnini uygun bularak tasarıyı aynen kabul etmiştir.

Raporumuz havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Sözcü

Şükrü Yürür

Ordu

Üye

Ahmet Bilge

Ankara

Üye

Cengiz Altunkaya

Aydın

Üye

Yüksel Aksu

Bursa

Üye

Metin Işık

İstanbul

Üye

Hasan Gülay

Manisa

Üye

Akın Gonen

Niğde

(İmzada bulunamadı)

Kâtip

Mahmut Nedim Bilgiç

Adıyaman

Üye

Rıza Ulucak

Ankara

(İmzada bulunamadı)

Üye

Şerif Çim

Bilecik

Üye

Fuat Çay

Hatay

(İmzada bulunamadı)

Üye

Hüseyin Arı

Konya

Üye

Necmettin Dede

Muş

Üye

Abdullah Örneç

Yozgat

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/350

Karar No. : 92

22.7.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alan-
da Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 17.7.1997 tarihli 15 inci Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ve
Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Kazakistan'a, bağımsızlığının ve egemenliğinin güçlendirilmesinde, millî devlet olarak yapı-
lanmasında yardım ve destek sağlayan Türkiye'nin, Kazakistan'ın millî ordusunu oluşturma çaba-
larına katkıda bulunmak amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul
edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Sedat Aloğlu</i>	<i>Cemal Külâhlı</i>
İstanbul	Bursa
Kâtip	Üye
<i>Cevdet Akçalı</i>	<i>Arif Ahmet Denizolgun</i>
Adana	Antalya
Üye	Üye
<i>Ali Rahmi Beyreli</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Bursa	Bursa
Üye	Üye
<i>Hikmet Çetin</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>
Gaziantep	İstanbul
Üye	Üye
<i>Ercan Karakaş</i>	<i>Osman Yumakoğulları</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Haluk Yıldız</i>	<i>Cemal Özbilen</i>
Kastamonu	Kırklareli
Üye	Üye
<i>Abdullah Gencer</i>	<i>Teoman Akgür</i>
Konya	Sakarya

Üye

Bayram Fırat Dayanıklı

Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSSEL İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. – 8 Ağustos 1994 tarihinde Almatı’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd. V.

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

M. Gülceğün

Devlet Bakanı

Ö. Alpago

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

S. Sümer

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı

M. Karayalçın

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

D. Baran

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Dönen

Kültür Bakanı

T. Savaş

Orman Bakanı

H. Ekinci

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. Ş. Ereğ

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

A. E. Kıratlıoğlu

Devlet Bakanı

A. Köyliüoğlu

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

A. Gökdemir

Adalet Bakanı

M. Moğultay

İçişleri Bakanı

N. Menteşe

Maliye Bakanı

İ. Attila

Bay. ve İskân Bakanı

H. Çulhaoğlu

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Matkap

Enerji ve Tabîî Kay. Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

Ş. Ulusoy

Çevre Bakanı

R. Akçalı

(S. Sayısı : 364)

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜ-
METİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞBİRLİĞİ AN-
LAŐMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ
ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti, (Bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır.)

Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek.

Avrupa Güvenlik İşbirliği Konferansı Paris Zirve Toplantısı sonuçlarını belgeleyen 1992 Viyana Belgesi dahil, Yeni bir Avrupa İçin Paris Yasasının, 22 Devlet bildirisinin ve Avrupa'da Konvansiyonel Kuvvetler Anlaşmasının ilke ve amaçlarının, Avrupa'nın tarihinde bir dönüm noktası oluşturduğunu kaydederek;

Aralarında mevcut kardeşlik ve işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesi ve savunma alanını da kapsayacak şekilde çeşitlendirilmesi arzusunu vurgulayarak;

Aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE-I

AMAÇ

İşbu Anlaşmanın amacı, Taraflar arasında askerî eğitim, teknik, bilimsel ve savunma sanayii alanlarında işbirliğini tesis ve icra etmektir.

MADDE-II

KAPSAM

İşbu anlaşma, askerî eğitim ve savunma sanayii işbirliği alanlarında sürdürülecek karşılıklı faaliyetlerin esas ve ilkelerini kapsamaktadır.

MADDE-III

TANIMLAR

1. "Gönderen Devlet" deyimi; askerî personelin ait olduğu devleti ifade eder.
2. "Kabul eden Devlet" deyimi; işbu anlaşmanın uygulanması nedeniyle askerî personeli ülkesinde bulunduran devlet anlamındadır.
3. "Konuk Personel" deyimi; Gönderen devletin Silahlı Kuvvetlerine mensup olup, kabul eden devlet ülkesinde eğitim ve öğretim danışmanlık veya gözlemcilik amaçları ile bulunan askerî personeli ifade eder.
4. "Yakınlar" deyimi; konuk personelin, kendi millî mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerini ifade eder.
5. "Askerî Eğitim Alanında İşbirliği" deyimi; Taraflar arasında askerî eğitim konularındaki faaliyetlere ilişkin personel, tecrübe ve bilgilerin mübadelesini ifade eder.
6. "Savunma Sanayii Alanında İşbirliği" deyimi; Taraflar arasındaki, savunma sanayine yönelik askerî teknik ve bilim alanlarındaki faaliyetlere ilişkin personel, tecrübe ve bilgilerin mübadelesi ve ortak/müşterek faaliyetlerde bulunulmasını ifade eder.

MADDE-IV

ASKERİ İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar aşağıda belirtilen alanlarda işbirliği yapacaklardır.

1. Askerî Eğitim Alanında;

a) Değişik seviyelerden, askerî öğretim kurumlarından ve branşlarından gelen daimî personel ve Harp Okulu öğrencilerinin karşılıklılık esasına göre meslekî eğitimlerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

b) Askerî öğretim kurumları ve askerî birliklerin daimî personelleri arasında karşılıklı ziyaretler yapılacaktır.

c) Karşılıklı mutabakat çerçevesinde, her iki ülke Silahlı Kuvvetlerinin millî askerî tatbikatlarına gözlemciler katılacaktır. (Bu tatbikatlar Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler Müzakereleri sonucunda 1992 yılında kabul edilen Viyana Belgesi'nde belirtilen zorunlu bildirim ve gözlemci davetini gerektirmeyen tatbikatları da kapsar.)

d) Askerî eğitim ve tatbikatlara katılım, takdir kabul eden devlete ait olmak kaydıyla, gizli tutulması arzu edilen bilgilerin yer almadığı askerî eğitim/öğretim programları ve millî tatbikatlarla sınırlı tutulacaktır.

e) Askerî spor takımları veya sanatsal grupların karşılıklı ziyaret ve turlarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

f) Her iki ülkenin askerî film ve fotoğraf stüdyoları arasında işbirliği yapılacaktır.

2. Askerî, Teknik ve Bilimsel Alanda;

a) Taraflar aralarında bir danışma ve istişare mekanizması kurarak;

(1) Araştırma/Geliştirme ve bilim,

(2) Askerî teknoloji,

(3) Askerî tıp

alanlarında işbirliği yapacaklar ve bu alanlardaki işbirliği faaliyetlerinin iki taraf arasında yapılacak tamamlayıcı anlaşmalar ve diğer düzenlemeler çerçevesinde yürütülmesi konusunda gayret sarfedeceklerdir.

b) Taraflar, üçüncü ülkelerden temin ettikleri teknik bilgi ve deneyimleri, bu ülkelerle yaptıkları ikili/çok taraflı anlaşmaların hükümlerine halel getirmeden mübadele edebileceklerdir.

3. Lojistik İşbirliği Alanında;

a) Taraflar, aralarında bir danışma mekanizması tesis etmek suretiyle; her iki ülke Silahlı Kuvvetlerinin lojistik sistemlerini inceleyerek lojistik sistemler arasında müşterek hususları saptamak, bu sistemler arasındaki müşterek hususları artırmak ve neticede her iki Silahlı Kuvvetlerde benzer lojistik sistemler oluşturmak üzere bir program çerçevesinde faaliyet göstereceklerdir.

b) Lojistik işbirliği çerçevesinde; bir Tarafın ihtiyaç fazlası savunma malzemelerinin diğer Tarafa verilmesi ve müteakip bakımlarının yapılması için elden gelen gayret gösterilecektir.

c) Lojistik uzman personelin ve lojistik askerî diğer personelin eğitimi için müşterek planlamalar yapılacaktır.

d) Lojistik sistemlerin idamesi için sağlanacak teçhizat, malzeme, bakım ve eğitimler, Tarafların "savunma malzemelerinin teminine dair" üçüncü ülkelerle olan mevcut anlaşma, doküman ve belgelerdeki hükümlerin kısıtlamaları çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

e) Lojistik işbirliği çerçevesinde yürütülecek faaliyetler, Tarafların bu konuda üçüncü ülkelerle yapmış oldukları anlaşmaların hükümlerine halel getirmeyecek şekilde icra edilecektir.

4. Savunma Sanayii Alanında;

a) Taraflar, aralarında bir danışma ve istişare mekanizması tesis etmek suretiyle; savunma sanayii altyapı organizasyonunu ve savunma sanayii işbirliğine ilişkin faaliyetlerin, hazırlanacak bir plan ve program çerçevesinde yürütülmesi konusunda gayret sarfedeceklerdir.

b) Taraflar, kamu veya özel sektörleri tarafından düzenlenecek savunma sanayii fuarlarına karşılıklı olarak, resmî heyetler düzeyinde katılmak ve savunma sanayii kuruluşlarını katılım istikametinde teşvik etmek konusunda mutabık kalmışlardır.

c) Taraflar arasında lojistik ve savunma sanayii işbirliğine yönelik detaylı bir tamamlayıcı anlaşma imzalanacaktır.

MADDE-V

TARAFLARIN ASKERİ BİLGİLERİN GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN TAAHHÜTLERİ

1. Taraflar, askerî personel, kabul eden devletin güvenlik mevzuatı ve bu ülkenin Silahlı Kuvvetleri ile ilgili olarak edinecekleri gizlilik derecesi taşıyan bilgilerin gizliliğine riayet edecektir.

2. Taraflar arasında doğrudan iletilen ve hükümetlerce sair yollardan sağlanan gizlilik dereceli askerî bilgiler aşağıdaki esaslara göre korunacaktır.

a) Alan Hükümet, veren Hükümetin onayı olmadan, bilgiyi üçüncü bir ülkenin Hükümetine, firmasına veya şahsına vermeyecektir.

b) Alan Hükümet, veren Hükümet tarafından bilgiye tatbik olunan gizlilik derecesine eşit gizlilik derecesi uygulayacak ve bu amaçla gerekli güvenlik önlemlerini alacaktır.

c) Bilgi, verilmiş veya alınış maksadı dışında kullanılmayacaktır.

d) Askerî alandaki patentler, telif hakları ve ticarî sırlara ilişkin haklara riayet edilecektir.

3. Hükümetlerarası kanalla sağlanacak bu bilgilere, sadece bu bilgileri resmî amaç için kullanacak yetkili kişilerin nüfuz etmesine izin verilecektir.

4. Taraflar, birbirlerinin güvenlik mevzuatına saygı göstereceklerdir.

MADDE-VI

KARMA KOMİSYON/TEKNİK HEYETLER

1. İşbu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması ve amaçlarına ulaşılmasını teminen, Taraflar Türk-Kazak Karma Komisyonunu (bundan sonra "Komisyon" olarak anılacaktır) kurmayı kararlaştırmışlardır.

2. Bu Anlaşmaya bağlı olarak düzenlenecek eğitim, teknik ve bilim alanlarındaki tamamlayıcı anlaşmalar, uygulama protokolleri ve teknik düzenlemelerin uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla ve tarafların mutabakatıyla, Komisyon bünyesinde Teknik Heyetler oluşturulabilecektir.

3. Komisyon ve Teknik Heyetlere, iki tarafın ilgili faaliyet alanlarında yetkili general/amiiral/subaylar veya uzman devlet memurları başkanlık edeceklerdir. Taraflar, Komisyon ve Teknik heyetlerde gerek gördükleri temsilcileri görevlendirebilir ve davet edebilirler.

4. Komisyon/Teknik Heyetler, kaide olarak, yılda bir kere ve dönüşümlü olarak Türkiye ve Kazakistan'da toplanacaklardır. Komisyonun/Teknik Heyetin oturumlarını evsahibi ülke heyeti başkanı yönetecektir.

5. Komisyon gündemine dahil edilecek faaliyet konuları, Komisyon toplantısından en az üç ay önce karşılıklı mutabakatla belirlenmiş olacaktır.

6. Heyet başkanları, Komisyon gündeminde yer alan bütün konular ve programlar hakkında birbirlerine toplantı tarihinden 30 gün önce yazılı olarak bilgi vereceklerdir.

7. Şayet atanmışsa Askerî Ataşeler, Komisyonun birer üyesi olarak, işbu Anlaşma hükümleri uyarınca icra edilecek faaliyetlerin hazırlanması ve yürütülmesine iştirak edeceklerdir.

8. Komisyon veya Teknik Heyetlerin her bir oturumunun düzenlenmesi ve yürütülmesi ile ilgili masrafları uluslararası ulaşım giderleri ve yevmiyeler hariç olmak üzere, karşılıklılık esasına göre evsahibi ülke tarafından karşılanacaktır.

MADDE-VII

HUKUKİ HUSUSLAR

Zarar/Ziyan ve Tazminat Talepleri:

Taraflardan herbiri, kendi kuvvet ve sivil unsur mensuplarının kusurlu veya ihmalli fiillerinden mütevellit ölüm ve yaralanmadan kaynaklanan tazminat taleplerini ve diğer tarafın mallarına (silah/mühimmat, malzeme/teçhizat ve akaryakıt/yağ gibi) karşı verdiği hasar, zarar ve ziyanı karşılayacaktır.

MADDE-VIII

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar, bu Anlaşmanın yorum veya uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkacak uyuşmazlıkları, Komisyonlar çerçevesinde görüşmeler suretiyle çözüme kavuşturacaklardır.

2. Şayet uyuşmazlık yukarıdaki fıkra hükümleri uyarınca 90 gün içinde çözümlenmez ise, konu her iki ülke tarafından ele alınacaktır. Sonuç alınmadığı takdirde, taraflardan herbiri 30 gün önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle işbu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE-IX

TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALAR DAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

İşbu Anlaşmanın hükümleri, her iki ülkenin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve toprak bütünlüklerine karşı kullanılamaz.

MADDE-X

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Tarafların herbiri, gerek gördüğünde bu Anlaşmanın tadilini veya gözden geçirilmesini yazılı olarak önerebilecektir. Bu durumda, taraflar söz konusu tadil veya gözden geçirme için 30 günde görüşmelere başlayacaklardır. Bu görüşmelerden 90 gün içinde bir sonuç alınmadığı takdirde, taraflardan herbiri 30 günlük yazılı bir bildirim ile işbu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE-XI

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. İşbu Anlaşma beş yıl süre ile geçerli olacaktır. Taraflardan biri bu ilk beş yıllık sürenin bitiminden 90 gün önce, işbu Anlaşmanın feshini yazılı olarak ihbar etmediği takdirde, birer yıl süreyle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

2. Taraflardan birinin işbu Anlaşma hükümlerine uymaması veya diğer Tarafın uymadığı sonucuna varması halinde Taraflar, sorunu Komisyon çerçevesinde çözümlenmek üzere 30 günde görüşmelere başlayacaktır. Bunu müteakip 45 gün içinde bir sonuca varılmaz ise, Taraflardan herhangi biri, 30 günlük bir yazılı bildirim ile işbu Anlaşmayı sona erdirecektir.

MADDE-XII
YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu anlaşma, her iki tarafın kendi mevzuat hükümlerine uygun olarak ve buna ilişkin bildirim teatisine müteakip yürürlüğe girer.

İşbu anlaşma Almatı'da 8 Ağustos 1994 tarihinde herbiri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Kazakça, Rusça ve İngilizce dillerinde tanzim edilmiştir.

Bu metinlerin yorumunda önemli farklılıklar çıktığı takdirde Taraflar İngilizce metni esas alacaklardır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

M. GÖLHAN
Millî Savunma Bakanı

S. NURMAGAMBETOV
Savunma Bakanı

